

Comentaris al boc emissari

per Bartomeu Ribes Guasch

Art

Incontinència, vessament de tots els gots, imitació que va a la contra o que hi hauria d'anar. Aïllament continuat. Pànic al buit i al més enllà. Probabilitat.

Temps

Abandonar la paciència d'esperar i confiar que allò que està fet no té marxa enrere perquè tocava de fer-se i s'ha fet com tocava. Abusar de la pròpia ingenuïtat fins que no ens en quedi mica de reserva.

Boc

S'ha de triar de bon principi qui serà el protagonista que convindrà a la nostra història per a utilitzar-lo com a víctima expiatòria i no donar més explicacions ni als crítics ni als qui no volem que, sobre el tema, ens en facin cap pregunta ni suggeriment.

Fastig

El resum general de la situació observada pel boc a punt de ser expiat.

Inspiració

Les muses conspiren i ocupen s'Alamera, o Wall Street, com el llop de Scorsese.

Paisatge

A la zona blava hi ha crescut herba sana i s'hi escampa la gallera.

Alfabet

Agrupament de lletres amb les quals va la peresa desapareixent per tal d'expressar-se com pugui i millor ho sapiga, si ho sap.

Formentera

L'altra illa que hi ha vora el poema. Utopia, sal, turistes, artesanía i música, figues i peix sec.

Gimferrer

Ho ha llegit tot. Ha vist totes les pel·lícules. En sap d'art com el que més. Sol anar molt abrigat i du gruixudes ulleres sota un capell i els guants posats i, és clar, bufanda.

Rondalla

Buscaven petroli al fons de la mar i, com que havien fet carreteres bones, deien ells, mataren el boc en presència de les autoritats civils, militars i religioses.

Internet

La gàbia del canari en versió original subtitulada.

Gènesi

El primer llibre on el Boc emissari hi té un gran paper.

Insistència

Haver de tornar a reclamar, com Dürrenmatt proposava i exigia, allò que és obvi i elemental.

Macabich

Tal vegada el representant únic de la nostra Renaixença, polifacètic, misteriós, canònic, i el millor exponent de com s'arracona l'esperit quan s'amaga en un cos prim que la sotana negra arrossega amunt i avall del coneixement que no té aturador.

Atur

Una variable més a l'equació que calcula els beneficis del capital. Veure l'escena del camarot dels germans Marx i ja fer-se'n una idea, per aproximació o com a simple entreteniment.

Sexe

Esgotades les localitats, ja s'anunciarà quan torni l'espectacle.

Gargantua

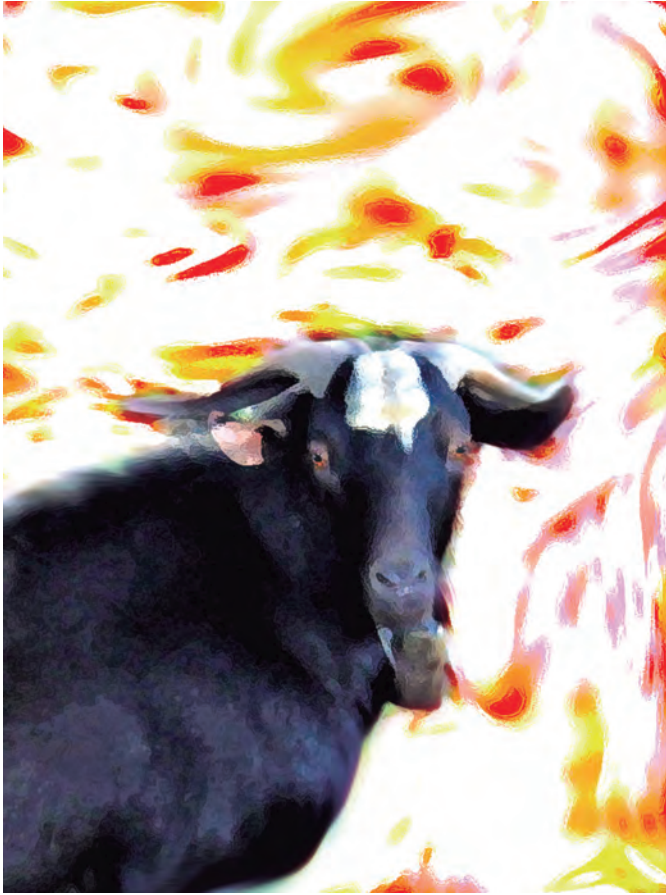
D'abans que la gana, sense cap connexió amb el pensament fràgil, representava aquest actor o personatge literari un deliri i un excés absolutament insostenible, segons la base del que se sol acceptar, actualment, com a sentit comú.

Somni

L'altra meitat en el centre exacte i a voltes més en els extrems o a la perifèria.

Paradís

No hi haurà altra oportunitat de recuperar el temps

PEP TONI RAMON FERRER

perdut si no ho deixam escrit de manera terrenal i prou nostra. Clar i català, per a qui li costi. I després ja s'espolsaran, diguem-ho tranquil·lament, moltes més vergonyes, si es vol.

Cultura

La part del tot que és de tothom i necessària com la clau d'obrir una porta que et du a ca teua.

Política

Diuen que en general el millor és no dedicar-nos-hi. Tanmateix, cans amb cans.

Paraula

La que va en primer lloc, com aprenguérem, s'escriu amb majúscula i no guarda relació directa amb l'afany protagonista de qui l'ha escrita, perquè algú altre, si vol, se la llegeixi.

Avarícia

Pel·lícula muda que avui se sent a crits sense anar al cine.

Silenci

No és qüestió de màgia aprendre a callar quan t'ho manen els muts de gana, però se n'aprofiten i no se li posa mai remei a una situació tan ase com aquesta, i l'ase guanya per punts el combat, o es retira a la finca i viu de rendes, com un senyor.

U

Com que del porc tot s'aprofita, el matancer no vol romanços i s'hi posa el primer.

Fragments

Ja sols vivim de molts bocins de parts trencades d'un no se sap què. Residus mal pensables del que desapareixerà d'un moment a l'altre.

Al·lota

La veus i en canvi millor la imagines a propòsit, sense el seu permís, que mai te'l donaria.

Jugar

A la platja o tal vegada al puig des Molins, quan s'hi podia anar.

Amnèsia

Les lliçons apreses. Els records provats que deixen senyal. Un disc dur espatllat i enviat de nou a la Xina perquè el reparin. La primera divisió de futbol espanyola i les pel·lícules un xic enrevessades dels directors russos ja tots morts i ben enterrats, se suposa.

Tu

T'aveses a demanar-me que la segona persona del singular també té drets i no sols deures.

Gat

El fil conductor on el gat es pentina a la força enrampa. Vas gat o què et passa?

Ara

Sempre hi ha una insegura, una dubtosa, una variable felicitat que s'avança. També hi haurà els posteriors canvis que puguin arribar. Perquè, de fet, sempre hi ha canvis: repercuteixen en nosaltres, s'instal·len com llogaters molestos a la realitat que ens envolta i a la mateixa força estranya que ens obliga a acceptar-la tal com és, sense discutir ni posant-la mai en dubte. Ara, però, tot és nou, i fins ho pot semblar, ben nou de trinca. És el que és, just el que pots veure o contemplar, i no demanis explicacions, aclariments, notes al marge. Toca d'acceptar un present immediat que s'imposa, notícia, diguem, d'actualitat, no és pas cap regal que hagi caigut de no se sap on. Ara, per fi, toca de pensar-hi, i més encara si no se l'ha sucuat fins a treure-li l'última gota que li devia quedar dins.

Entendre

Apropa la paraula escrita a algun dels seus sentits. Si-gues conscient que amb ella milloraràs i la propagaràs en forma de missatge desxifrat o indesxifrabable. Què té sentit si la paraula no s'entén o no s'explica bé? La complicació, ja ho saps, no la voldrem per a res i serà, de bona fe, molt rebutjada. De bona fe, massa ignorada. De mala fe, suprimida. S'escriu i no se sap per què s'ha escrit. S'entén? S'entén el que s'ha d'entendre per tal d'acabar escrivint i gràcies?

Prova

Com he arribat fins a aquesta situació que no sé explicar ni entendre? L'escriptura és un convit a deixar proves d'alguna innocència que resta encara sense destapar a l'interior poblat de lletres d'aquesta mateixa frase que escric ara, per exemple, ara mateix, i no després, quan ja no ho pugui fer ni de res valgui haver-ho fet.

Illà

L'art és una insignificança quan no apropa la gent a ser una mica més digna de ser estimada pels altres.

Riure

El silenci et convé i fins t'agrada que se't respecti la nuesa invisible, la satisfacció inconfessable, el desig lent de la desaparició. T'enganyes més quan creus que et coneixes molt bé a tu mateix, i gires i gires, com una baldufa, sobre el teu propi centre.

Joan Vinyoli

No mengis peix a ganivetades. Llegeix tot l'any a poc a poc i no pateixis si tens por de ser el que sembles voler ser i no ho confesses ni sota tortura.

No

Seria massa fàcil arribar tard i fugir lluny, per exemple, al lloc que sembla purament la meravella i la salvació.

Rafael Sánchez Ferlosio

No posar segons què a la col·laboració ni esperar massa de la rata de claveguera que inspecciona el nostre barri caigut una mica en desgràcia burgesa.

Espès

Allí no vull tornar-hi. Amb tu no me'n sé avenir gaire. Dispositius que són exemples senzills, però que no s'entenen amb la suficient claredat.

M. Villangómez Llobet

El temps ha deixat d'afavorir l'enemic que, carregat d'impaciència, però a contracor, si de cor se'n pot parlar arribats a aquestes altures, toca el dos i assegura que, sense cap dubte, tornarà. Diu, per si un cas: no patís-siu.

Salvador Espriu

Ja n'hi ha prou del defectuós desig de la carn malalta, com en un anunci del nostre propi oblit ofertat a les rebaixes. El geni de Sinera, tanmateix, va denunciar un genocidi a Sepharad i la geografia ha deixat de ser assignatura obligatòria a la majoria dels nostres bars i cafeteries.

Follia

Ara no és el moment d'abandonar el que s'estima més.

PEP TONI RAMON FERRER

Monterroso

La tàctica és esborrar i amb sort desaparèixer del text, potser d'una manera purament al·legòrica: allò escrit deixa de ser, per mania de qui ho ha escrit, i perquè a Guatemala s'hi estaria molt pitjor que a l'exili, i així queda millor explicat el que no cal tornar a dir.

Imitar

Rebre no és el mateix que donar, ni en temps de crisi ni mai. L'enigma és incordiant i ben poc útil en jugar a les endevinetes, una forma d'entreteniment molt pobre per als imitadors dels rics que cada dia, si poden, han d'anar a treballar.

Final

El poema és el teu cos que acumula, espiritualment, la religió del sexe.

Joan Maragall

És una tradició revolucionària que el pare pagui pel fill tota la vida i més enllà.

Tírria

És que no t'expresses bé i per això no t'entenen ni en el fons ni en la forma. Te n'adones, Moreneta?

Flower power

El veredicté va ser que tothom era culpable a excepció d'un que no varen dir qui era. No és mai correcte assenyalar amb el dit i no ho farem en aquest moment.

Ones

Feia corrent i les ones brillaven amb lleugera violència marejadora. La mar semblava un jugaroï de plom que s'havia de rompre i delibatava sota el sol mig impotent entre tanta brisa. Hi havia alguns turistes i gent que no tenia res de millor ni de pitjor per anar fent.

BARTOMEU RIBES ■